

Sygn. akt IV U 1537/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 września 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Tomasz Koronowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Łukasz Szramke

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2013r. w Elblągu na rozprawie

sprawy z odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 11 czerwca 2013r. znak: (...)

o odsetki

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje skarżącej M. M. prawo do wypłaty odsetek ustawowych od świadczeń należnych za miesiące od czerwca 2011r. do października 2011r. za okres od dnia 19 listopada 2011r. do dnia 17 maja 2013r., zaś za miesiące od listopada 2011r. do kwietnia 2013r. – za okresy od dnia następnego po dniu płatności świadczenia za poszczególne miesiące do dnia 17 maja 2013r.;

II. oddala odwołanie w pozostałej części.

Sygn. akt IV U 1537/13

UZASADNIENIE

Skarżąca M. M. wniosła odwołanie od decyzji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 11 czerwca 2013r., znak (...), odmawiającej jej wypłaty odsetek od przyznanej emerytury. Wnioskodawczyni domagała się – jak należy wnosić z treści odwołania – zmiany tej decyzji przez nakazanie zapłaty odsetek od kwoty 29.535,26 zł, tj. od kwoty wyrównania emerytury za okres od dnia 1 czerwca 2011r. do dnia 30 kwietnia 2013r., w związku z wykonaniem wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 11 marca 2013r. w sprawie III AUa 1444/12.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie, gdyż powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009r., Nr. 153 poz. 1227 ze zmianami, powoływanej dalej jako „ustawa emerytalna”) i ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2009r. Nr 205 poz. 1585 ze zmianami, powoływanej dalej jako „ustawa systemowa”) twierdził, że nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia. Pozwany wyjaśnił, że wykonał powołany przez skarżącą wyrok Sądu Apelacyjnego w terminie wynikającym z art. 118 ustawy emerytalnej, dokonując wypłaty wyrównania świadczenia w dniu 17 maja 2013r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W punkcie II. wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 30 sierpnia 2011r., wydanego w sprawie IV U 650/11, przekazano żądanie o ponowne ustalenie prawa do emerytury zawarte w piśmie z dnia 13 czerwca 2011r. do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.. Odpis prawomocnego wyroku celem wykonania opisanego punktu doręczono pozwanemu w dniu 19 października 2011r.

(bezsporne, ponadto odpis wyroku i pismo przewodnie k.65-68 akt ZUS)

Decyzją z dnia 7 grudnia 2011r. znak (...) pozwany oddalił wniosek. Skarżąca wniosła odwołanie od tej decyzji, które oddalono wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 12 czerwca 2012r. w sprawie IV U 70/12. W uzasadnieniu wyroku wyjaśniono, że skarżąca nie wykazała 15 lat pracy w warunkach szczególnych do dnia 1 stycznia 1999r. Wyrokiem z dnia 11 marca 2013r. sygn akt III AUa 1444/12 Sąd Apelacyjny w Gdańsku, wskutek apelacji wnioskodawczyni, zmienił opisany wyrok tutejszego Sądu Okręgowego i przyznał skarżącej emeryturę od dnia 1 czerwca 2013r., tj. od miesiąca złożenia do sprawy IV U 650/11 przywołanego wyżej pisma z dnia 13 czerwca 2011r. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wyjaśnił, że organ rentowy wadliwie odliczył od okresu pracy skarżącej w warunkach szczególnych okresy niewykonywania pracy, za które wnioskodawczyni po dniu 14 listopada 1991r. otrzymała wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa, wobec czego zachodziła przesłanka przyznania prawa do emerytury w postaci piętnastu lat pracy w warunkach szczególnych, nawet bez uwzględnienia dodatkowego spornego okresu pracy w takich warunkach od dnia 1 lipca do dnia 30 września 1978r., nieuznanego za takowy przez organ rentowy i Sąd I instancji. W wyroku Sądu Apelacyjnego nie zostało zawarte rozstrzygnięcie o odpowiedzialności (lub jej braku) organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

(bezsporne, ponadto decyzja organu rentowego w jego aktach, wyroki obu Sądów z uzasadnieniami w aktach sprawy IV U 70/12)

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie skarżącej w znacznej części zasługiwało na uwzględnienie.

Należy zauważyć, że stan faktyczny niniejszej sprawy jest bezsporny, strony różniły się tylko co do oceny prawnej.

Wobec tego trzeba wyjaśnić, że zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy systemowej jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych – w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.” Z kolei z art. 118 ust. 1, 1a i 2 wynika, że organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji z uwzględnieniem możliwości przyznania świadczenia w kwocie zaliczkowej. W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Jeżeli w wyniku decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia w terminie określonym w ust. 1, czyli 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji. Należy zaznaczyć, że ugruntowany jest pogląd judykatury, iż brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia, jako że celem tego przepisu jest tylko skrócenie postępowania administracyjnego i sądowego, gdyż wykonując wyrok o przyznaniu prawa do świadczenia lub jego wysokości, organ

rentowy zobowiązany będzie do wypłaty odsetek na mocy stwierdzenia jego odpowiedzialności przez sąd bez potrzeby powtarzania postępowania administracyjnego i ewentualnie sądowego.

W ocenie Sądu organ rentowy ponosi w niniejszej sprawie odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Pozwany, mając informacje o okresach zatrudniania skarżącej do dnia 1 stycznia 1999r., odmówił w decyzji z dnia 7 grudnia 2011r. wnioskowanego prawa wyłącznie wskutek opisanej szczegółowo w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 11 marca 2013r. wadliwej wykładni art. 32 ust. 1 lit a ustawy emerytalnej. Ta wadliwa wykładnia skutkowałą niezaliczeniem do stażu pracy skarżącej w warunkach szczególnych tych okresów, za które wnioskodawczyni po dniu 14 listopada 1991r. otrzymała wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby lub macierzyństwa, a z doliczeniem których łączny okres pracy w warunkach szczególnych do dnia 1 stycznia 1999r. w sposób oczywisty przekraczał wymagane 15 lat. Trzeba przy tym zaznaczyć, że prawidłowa wykładnia art. 32 ust. 1 lit a ustawy emerytalnej została dokonana przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 lipca 2011r. w sprawie I UK 12/11, a więc na ponad 3 miesiące przed wpływem do pozwanego wniosku o emeryturę, stąd nie było przeszkód w zapoznaniu się pozwanego z tą wykładnią. Bez znaczenia dla takiej oceny pozostaje okoliczność, że fakt zastosowania przez organ opisanej tu wadliwej wykładni, nie został dostrzeżony przez Sąd I instancji w sprawie IV U 70/12.

Skoro wobec tego organ rentowy powinien był wydać decyzję uwzględniającą wniosek o emeryturę i rozpocząć wypłatę świadczenia, w tym wypłacić wyrównanie za miesiące od czerwca do października 2011r., w terminie 30 dni liczonych od dnia 19 października 2011r., a więc w terminie do dnia 18 listopada 2011r., przyznano skarżącej prawo do wypłaty odsetek ustawowych od świadczeń należnych za miesiące od czerwca 2011r. do października 2011r. za okres od dnia 19 listopada 2011r. do dnia 17 maja 2013r., zaś od świadczeń za miesiące od listopada 2011r. do kwietnia 2013r. – za okresy od dnia następnego po dniu płatności świadczenia za poszczególne miesiące do dnia 17 maja 2013r., a więc do dnia zapłaty (art. 477¹⁴§2 kpc, pkt I. wyroku).

W sposób oczywisty nie zachodziła podstawa do przyznania za cały wskazany okres odsetek od całej kwoty wyrównania, jako że terminy płatności świadczenia zapadały w kolejnych miesiącach, stąd w pozostałej części odwołanie podlegało oddaleniu jako pozbawione uzasadnionych podstaw (art. 477¹⁴§1 kpc, pkt II. wyroku).